

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " " 60.—
za četrt leta " " " 30.—
za en mesec " " " 10.—
za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 216.—
mesečno " " " 18.—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15.—
v inozemstvu " " " 35.—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENEK

Cene inseratov:
Enostopna petlinna vrsta malih
oglasov po K 4.— in K 6.—
veliki oglas nad 45 mm višine
po K 8.—, poslana itd.
po K 12.—
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in četrta po prazniku
ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglasne,
zagreb 39.011, maribor 7563, praške in dunaj. 24.797

Velika katoliška manifestacija v Šmarju pri Jelšah.

Na najslavesnejši način in ob naravnost ogromni udeležbi se je vršil v nedeljo 2. julija katoliški shod za šmarsko in rogaško dekanijo na Štajerskem. Na prijaznem gričku pri cerkvi sv. Roka se je zbralo okrog 15.000 ljudi iz omenjenih dekanij, iz vseh sosednjih župnij, pa tudi od daleč. Celotni Radičevih pristašev je došlo in so bili priča nadvse veličastne manifestacije štajerskih katolikov. Ze na vse zgodaj je začelo prihajati ljudstvo od vseh strani, peš in na okrašenih vozovih. Dr. Korošcu, ki je prišel z jutranjim vlakom, je množica sredi trga spontano priredila navdušene ovacije. Trg je bil ves v zastavah, izjemo je delala samo šola.

Na zborovanjih mladinskih organizacij in moč zjutraj so govorili posl. Zebot prof. Vesenjaki in urednik Smodej, nakar se je začel veličastni sprevod pomicati ob pokanju topičev in zvonjenju zvonov proti cerkvi sv. Roka, kjer je bil ob cerkvi postavljen visok, zelo okusno ovenčan oder, pod katerim se je zbrala ogromna množica. Ob 10. je imel cerkveni govor g. dr. Jerovšek iz Maribora, ki je v prekrasnem izjavljanju bodril katoličane k verski zavesti in jim stavil za vzgled Makabejce, nakar je služil slovesno sveto mašo z asistenco g. prof. Vreže.

Po božji službi je otvoril slavnostno zborovanje predsednik pripravljalnega odbora, ki je manifestante navdušeno pozdravil. Na predlog župana Golčman a je bil za predsednika shoda izvoljen g. prof. Vreže, za podpredsednika sta bila izbrana župan Golčman in posestnik Vrečko iz Ponikve.

O pomenu katoličanstva v javnem življenju je govoril sodni svetnik dr. Matija Lavrenčič. Z jednatimi besedami je opozarjal na boj med Cerkvijo in svobodnimisilstvom, ki ga vodi framacionstvo. V tej borbi se poslužuje svobodomisilstvo različnih sredstev. Dan na dan smo morali poslušati njegove očitke, da katoličani rušimo državo. Pokazalo se je pa še vedno, da so zavestni katoličani najtrdnější stebel države, ako država Cerkve ne zaslužuje. Kadar pa mi popustimo, tedaj pa države razpadejo. Jasen dokaz za to je bila Avstrija, ki je navidežno Cerkve spoštovala, dejansko pa jo je držala v okovih, kar smo bridko občutili med svetovno vojno. Če hočemo človeško družbo rešiti, jo moramo postaviti nazaj na Kristusovo načelo: Vzemimo križ na svoje rame in se zatajaj. Ne iščimo samo pravice, ampak predvsem svoje dolžnosti. Vse drugo je publika. Najprej moramo sami pošteno biti, vse drugo pride samo po sebi. Razni reševalci sodobne človeške družbe tega nočejo priznati, zato pa nimajo uspeha.

O krščanski šoli je govoril v vznesenih besedah prof. Vesenjaki, ki je razglabljal o starih, pa vedno novih zahtevah katoličanov na šolskem polju. Starišem ni in ne more biti vseeno k d o in k a k o vzgaja njihove otroke. Katoliški stariši si nikdar ne bodo dali vzeti odločitvene besede pri vzgoji svojih otrok in zahtevajo v tem oziru zase svobodo. To načelo so spoštovale celo države v starem veku. Rimljani so državi vse žrtvovali, samo svojih otrok ne. Katoličani zahtevamo verskonravno vzgojo in sicer tako dosledno, da v nobenem predmetu ne smejo biti izključena katoliška načela za katoliške otroke.

O zmagovitih krščanskih načelih je govoril dr. Korošec. Njihova moč je silna. Države so se oboroževale, misleče, da njihova moč sloni na topovih in bajonetih; pa vojaško najmočnejše države so propadle in razpadle. Ruski proletarijat je vrgel ob tla caristične in kapitalistične tlačitelje ruskega ljudstva, toda ker ni gradil novega družabnega reda in države na krščanskih načelih, se umika korak za korakom. Genialni Ljening spoznava, da družabni red na takih temeljih ne drži. Ne oborožena moč, ne materialne dobrine, ne sovjeti niso temelji držav, ampak vera, da moramo ljubiti Boga in zavoljo Boga svojega bližnjega. S topovi moreš razdirati, pa sovražstva ne razdereš, moreš poriniti bajonet v srce, pa ljubezni z bajonetom ne boš zasa-

dil v srce. To ljubezen pa uči, neguje in predstavlja Cerkve in dolžnost države je, da da Cerkvi možnost svobodnega razvoja. Potem bo tudi država močna. Kako je pri nas? Vidimo, da imamo v naši državi še 8 nezasedenih škofij, imamo bogoslovja, ki se morajo zapirati, ker jim država odteguje materialna sredstva. Redovniki in redovnice morajo ponekod zapuščati svoje hiše. Iz šole hočejo izgnati katehete. Grajati pa moramo tudi vojno upravo. Vojaki ne dobivajo dovolj prilike, da zadostijo svojim verskim dolžnostim. Danes slovesno izjavljam: Katoličani se bomo napram državi tako zadržali, kakor se bo država nasproti nam!

Zahtevamo od države pravico in svobodo za Cerkve. Dali smo državi več kakor ona nam. Sedaj pa katoličani zahtevamo enakopravnost z drugimi veroizpovedovanji in ne bomo trpeli nobenega zapostavljanja.

Nato je govornik razpravljaval o važnosti katoliških organizacij in dejal, da moramo po svojih načelih delati za najbednejše. Naše mesto je v bornih kočah, rudnikih, tovarnah, povsod tam, kjer so reveži ali tlačeni. Kakor je katoliška Cerkve nekdanj osvobodila ljudi osebnega suženjstva, tako je naša naloga, da osvobodimo delavca, malega kmeta, obrtnika in vse, ki jih tlačijo mora brezvestnega kapitalizma in jih iz kapitalističnega suženjstva privedi v svobodo ravnopravnosti. Govornik poziva k disciplini in pravi, da če ni kje discipline, so krivi oni preroki, ki so vstali letos o Veliki noči. Krivi preroki so ti, ki po časopisju skušajo ločiti nas od naših škofov in sv. očeta. Od teh se ne damo ločiti; hočemo ostati verni sinovi Cerkve in sv. očeta!

Končno opozarja govornik na nevarnost, da je 70 odstotkov našega dijaštva iz mestnih stanov in število dijaštva iz kmetkega in delavskega stanu pada, kar pomeni, kakor nas uči naša preteklost, veliko škodo.

O mladinski organizaciji je govoril urednik Smodej. Iz njegovega govora samo par misli: Slovenstvo in katoliška

vera sta po vsej preteklosti bistvena atributa našega naroda. Mladina, ki je odšla v svet in vstopila v protikatoliške organizacije, se je otrsela vsega, kar je last slovenske družine, in postala tako slovensko govoreč tujeu svojemu lastnemu narodu. So krvni sinovi svojega naroda, pa ne čutijo več tako kakor čuti slovensko ljudstvo. Se-le v zadnjem desetletju se je začelo v tem oziru boljšati, odkar so po iniciativi nepozabnega dr. Kreka vstale v Sloveniji krščanskosocialne mladinske organizacije. Namen katoliške mladinske organizacije je vzvišen in izvrsten lek proti materializaciji sveta, ki jemlje madini vero in srečo. Naša izobraževalna društva imajo predvsem nalogo, širiti med mladino zdravo izobrazbo, dvigniti v mladem človeku duha; Marijine družbe pred vsem vzdržujejo v mladini pravega verskega duha in plemenitijo srca mladine, orlovska organizacija pa predvsem krepi mladini voljo in jo disciplinira. Neprecenljive zasluge za kulturni dvig našega naroda imajo mladinske organizacije in v tem oziru moramo svobodomislece daleč nadkriliti. Le kjer je poleg izkvarjenosti premalo izobrazbe, tam je opaziti omahovanje, tam je možno zavajanje.

Slovenska mladinska organizacija mora tudi v bodočnosti negovati slovenskega duha: Ne samo milo slovensko govornico; k slovenstvu spada vse, kar diha naša gruda in živi v našem ljudstvu. Lepe šege in navade, domača pobožnost, petje in poštena družabnost. K slovenstvu spadajo tudi mične cerkvice, ki se belijo po slovenskih gričih. Dobra organizacija katoliške mladine je temelj za njegovo srečo, za srečo družine in države.

O katoliškem tisku je s prepričevalnimi besedami govoril posl. Zebot in opozarjal na moralno izkvarjenost, na kateri ima velik delež nemoralno časopisje in nemoralne knjige, ki zastrupljajo zlasti mladino.

Akademik Šedivi iz Beograda je v vznesenih besedah pozdravil shod v imenu katoliških akademikov, nakar so bile prebrane resolucije in se je veličastni shod zaključil s »Tebe Bog hvalimo«.

Izjemno stanje v južni Srbiji.

Belgrad, 3. julija. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih je vzbudila veliko senzacijo vset, da je ministrski svet proglasil za južne kraje Srbije izjemno stanje. Radi akcije bolgarskih komitaških čet je podvzela naša vlada skupno z Rumunijo in Grško primerne korake v Sofiji. Vesti o prehodu naših čet preko bolgarske meje so tendenčne. Dela se na to, da se obmejni kraji v Jugoslaviji, Grški in Rumuniji očistijo komitašev. Naši poslanisti v Parizu in Londonu sta predložili ondotnim vladam obširni noti, v katerih se zahtevajo ostri ukrepi proti Bolgarski, ki da je odgovorna za položaj v Macedoniji. Naša vlada je o svojih korakih obvestila radikalni in demokratski klub, ki sta se danes o tej zadevi dalje časa posvetovala.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 3. julija. (Izvirno) Današnja seja narodne skupščine bi se imela pričeti ob 4. uri popoldne, pa se je otvorila šele ob 6. uri popoldne. Ko je tajnik prečital zapisnik zadnje seje, je vprašal predsednik skupščino, ali sprejme zapisnik ali ne. Na to vprašanje je vstala vsa opozicija in pričela klicati, da se zapisnik ne sprejme. Predsednik je prekinil sejo, ker v skupščinsko dvorano medtem še niso došli poslanci vladnih strank. Po zopetni otvoritvi seje je radikalni disident poslanec dr. Momčilo Ivanič naglašal v svojem govoru, da se seja ne more nadaljevati in da se mora sklicati nova. Predsednik je nato izjavil, da ni po prečitaniu zapisnika stali vprašanje, ali se sprejme zapisnik ali ne, temveč da je samo vprašal, ali ima kdo kaj pripomniti k zapisniku, in da je to dvakrat ponovil. Zbornica je končno zapisnik odobrila. Po tem incidentu so ministri odgovarjali na stavljenja vprašanja poslancev. Zanimiv odgovor je podal minister za šume in rude Rafajlovič na vprašanje bivšega predsednika skupščine dr. Manojla Vukičevića. Kakor znano, vlada v radikalnem klubu veliko nezadovoljstvo

proti ministru za šume in rude radi koncesij, ki jih je podeljeval posameznim osebam. Poslanec dr. Vukičević ni vzel na znanje ministrovega odgovora. Zatem se je prešlo na pretes zakona o sodnem postopanju v Srbiji in Črni gori. Pri načelnem glasovanju se je videlo, da vlada brez opozicije nima kvoruma, radi česar je zahteval Jugoslovanski klub od zemljoradnikov, naj zapuste sejo. Zemljoradniki so odgovorili, da nočejo delati vladi neprilik in so vsi glasovali za vladni predlog. Zatem se je seja zaključila. Prihodnja seja bo jutri ob 10. uri popoldne.

VLADA NESOLIDARNA S PRAVOSODNIM MINISTROM.

Belgrad, 3. julija. (Izvirno) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je poročal notranji minister dr. Marinković o svoji avdienci pri kralju na Bledu. Ministrski svet je sklenil, da vlada ne more biti več solidarna s pravosodnim ministrom dr. Lazo Markovićem, ki še vedno zahteva, naj se atentator Stejić ne pomilosti. Minister za pravosodje dr. Marković se ej včeraj odpeljal kralju nasproti, da od njega še enkrat zahteva, da umakne pomilostitev Stejića, sicer bo podal svojo ostavko.

Nove balkanske homatije.

Sofija, dne 28. junija 1922.

Ves svet ve, kakšne razmere vladajo v Makedoniji pod režimom ministrskega predsednika SHS, gospoda Pašića. Makedonsko prebivalstvo ječi pod terorjem uprave in njenih strankarskih organov, ki so s svojim postopanjem krivi popolne anarhije, brezpravnosti in iz tega izvirajočega podmetništva in četaštva. Znani so srezki organi, ki četaštvo naravnost podpirajo v svoje namene.

Na drugi strani pa vladajo žalostne razmere tudi v Bolgariji. Krive so temu velesile, ki niso Bolgariji naložile samo neizpolnjenih reparacij, marveč jo tudi prisilile, da je razpustila vso redno vojsko ter sprejela sistem nabiranja prostovoljcev v maksimalnem številu 33.000. Kljub enoletni agitaciji pa se je le teh nabralo samo 7666, ki ne opravljajo samo notranje policijske službe, ampak morajo tudi skupaj z minimalnim številom redne vojske, katero so zavezniki izjemoma še do 15. novembra t. l. Bolgariji pustili, stražiti 2250 km gorate in z gozdi zaraščene meje. Vsled tega se je zadnje čase po celi deželi razpaslo banditstvo, ne samo v sami meji, nego po celih okrajih znotraj države. Da bi vlada Stambolijskega to akcijo podpirala, je zlobna kleveta, tembolj ker je glavna skrb baš kmetске demokratіčne vlade, da zatре ta pojav, ki ga podpirajo njeni nasprotniki, pristaši bivšega režima.

Kakor znano, je belgrajska vlada od bolgarske zahtevala, da naj se imenuje mešana komisija, ki naj preišče stanje stvari, bodisi na jugoslovanskem, bodisi na bolgarskem teritoriju in predlaga sredstva, kako četaštvo v obmejnih rajonih zatreti. Bolgarska vlada je to zahtevo brez vsakega pridržka srejela. Namesto da zdaj naznani svoje podrobne efektivne predloge, pa je belgrajska vlada naenkrat kot rezultat tozadavnih pogajanj med ministri za zunanje zadeve Jugoslavije, Rumunije in Grčije poslala v Sofijo nekaj ultimatum, da ima bolgarska vlada četaštvo energično zatreti, če ne, bodo nastale težke posledice. To je bolgarsko vlado tembolj osupnilo, ker ni imela ničesar niti proti temu, da bi v slučaju potrebe oddelki srbske armade na bolgarskih tleh pomagali četaše zaslediti in uničiti, kar je svojčas že pokojni vojni minister Dimitrov nasvetoval Belgradu; seveda bi bil v to svrhu potreben sporazum. Ker pa so zdaj sosedji posegli po ultimativnem sredstvu, ki ogroža mir na Balkanu, se je bolgarska vlada obrnila na Društvo narodov.

Ta korak je popolnoma pravilen. Tako Bolgarija kakor Jugoslavija, Rumunija in Grčija so članice Društva narodov ter so se obvezale, da ne napovedo druga drugi nobenega sovražnega čina, preden sporne zadeve ne predlože Društvu, oziroma njega razsodišču. Zato pa ima tudi vsaka pogodbenca država pravico pritožiti se na svet Društva narodov, ako druga država to določilo prekrši. Bolgarija zupaj v pravičnosti svoje stvari ter ukrepe Društva pričakuje z mirnim srcem. —v.

Kakor se razvidi iz današnjih poročil iz Beograda, je svet Društva narodov bolgarsko pirožbo vzel na znanje, sklicaj 15. t. m. seje in pozval vse prizadete države, da pošljejo svoje zastopnike.

To je strahovita blamaža vlade gosp. Pašića, popolnoma enaka oni lanskega leta zaradi Albanije. Namesto zagroženega skupnega nastopa v Sofiji se morajo zastopniki držav, ki so poslale tjakaj ultimatum, podati v Zenevo in prepustiti razsodbo tribunalu velesil. Da bodo zastopniki Pašićeve vlade v Zenevi podlegli, je napovedal že Lloyd George, ki je predvčerajšnjem v Londonu ob priliki proslave Mazzinija dejal, da mora na Balkanu zavladati mir. Blamažo bo odnesel naš poslanik v Sofiji, ki je od naše vlade poslan v Zenevo, da zastopa Pašićevo stališče.

Čemu je bilo treba režimu te blamaže? Ali ni bilo zadosti one zaradi Albanije? Ali naša vlada z vsakim svojim korakom ne diskredituje sama sebe pred Ev-

ropo? Ali se ni mogla sama z Bolgarijo sporazumeti? Seveda — Pašić potrebuje zase reklame toda, kakor se vidi, nas ta reklama veliko stane.

Dr. Dulibić proti nezaslišane-mu navijanju davčnega vijaka.

Belgrad, 3. julija. (Izv.) V imenu Jugoslovanskega kluba je posl. Dulibić stal v narodni skupščini vprašanje na fin. ministra radi pretiranega obdavčenja v Dalmaciji. V svojem vprašanju opozarja dr. Dulibić, da prihajajo iz vseh krajev in vseh gospodarskih krogov pritožbe radi pretiranega odmerjanja davkov. Davki dosegajo ogromne pretirane vsote, ker se obdavčuje brez vsake podlage in se ne upošteva dejansko in premoženjsko stanje. Kmetom se predpisuje davek na vojni dobiček radi višjih cen pridelkom, ki so nastale samo radi manjše vrednosti denarja! Radi neprimernega obdavčenja izgublja prebivalstvo zmisel za delo in duh podjetnosti. Radi tega zahteva v vprašanju, naj določi fin. minister posebne delegate, ki naj določijo stopanje pri obdavčenju, in da naj se davki zmanjšajo na ono mero, ki odgovarja gospodarskim razmeram obdavčencev.

RADIKALCI IN NOTRANJE MINISTRSTVO.

Belgrad, 3. julija. (Izvirno) V vprašanju zasedbe ministrstva za notranje posle je radikalni klub sklenil, kakor se doznava iz parlamentarnih krogov, da zahteva kot najmanjšo koncesijo ustanovitev mesta državnega tajnika v ministrstvu za notranje stvari, katero naj bi zasedel radikalni poslanec, da nadzira delovanje demokratskega ministra.

STOJAN PROTIČ ODIDE V R. TOPLICE.

Belgrad, 3. julija. (Izv.) Danes je odpotoval v Rimske Toplice na zdravljenje posl. Stojan Protić, ki se je med potjo ustavil tudi v Zagrebu, kjer namerava stopiti v stik z vodilnimi politiki Hrvatskega bloka. V Rimskih Toplicah ostane Stojan Protić okoli dva meseca.

IZGREDI V ZAGREBU.

Zagreb, 3. julija. (Izvirno) Predvečernjim pozno ponoči so se zopet spopadli pristaši jugoslovanske nacionalne omladine in blokaši na Jelačićevem trgu in na Ribnjaku. Padli so tudi strelci, vendar ni bil nihče težko ranjen. Ranjena je bila baje ena sama oseba, in še ta le lahko. Spopadi so bili le majhni, tako da je prebivalstvo večinoma zaznalo zanje šele iz listov.

Krvavi boji na Irskem.

Dublin, 3. julija. (Izv.) Sinoči so nadškof, lordmajor in tajnik delavske stranke predložili voditeljem irskih upornikov mirovno ponudbo, kar pa je bilo brez uspeha. Nato so vladne čete napadle s strojnimi in oklopnimi avtomobili upornike in jih pregnale iz posameznih postojank. Pri tem so ujele 400 ustašev. Kakor poročajo, je pri napadu eksplodiralo nekaj min, ki pa so povzročile le stvarno škodo. Ob eni ponoči se je vnelo močno streljanje.

Dublin, 3. julija. (Izv.) Redne vladne čete so ujele več uporniških predstraž in otvorile silovit napad na ustaške postojanke na sackvillski cesti.

Pariz, 3. julija. (Izv.) »Matin« javlja niz Belgast: Redne čete, ki operirajo v bližini Litvela, so se po daljših pogajanjih z ustaši udale. V grofiji Tonegal so republikanske čete zasedle strateško važne točke v okolici Raploea in Convoja. Čete so toliko močne, da ni misliti

na udajo. Kakor poročajo iz London-Derryja, so dospeli tja mnogobrojni republikanski vojaški begunci, katere je ulsterska policija takoj razorožila.

ANGLIJA IN PALESTINA.

London, 3. julija. (Izv.) Lord Churchill je poslal upravi Palestine vladno pismo, v katerem zagotavlja, da se uredi v Palestini dom židovskemu ljudstvu. To se zgodi, ker židovsko ljudstvo to zahteva in ne le iz tolerance. Vendar pa Anglija ne stremi za tem, da bi napravila Palestino tako židovsko, kakor je na primer Anglija angleška, ker se ne sme pripustiti, da bi poginila arabski jezik in arabska kultura.

K UMORU MARŠALA WILSONA.

Pariz, 3. julija. (Izv.) »Journal« javlja iz Londona: Obe osebi, ki sta bili osumljeni umora maršala Wilsona in aretirani, sta priznali, da sta si pri aretaciji nadelili napačni imeni. Zoveta se Dunn in Sullivan. Stara sta po 24 let in sta služila v angleški armadi.

GRŠKA ZA STRADAJOČO RUSIJO.

Pariz, 3. julija. (Izv.) Kakor poroča »Temps« iz Aten, odpošlje grška vlada najkrajšem času posebno komisijo na Rusko, katere naloga bo predvsem, izročiti ruski vladi en milijon drahem za omiljenje gladi na Ruskem. Hkrati bo imela komisija namen, izravnati pota za vzpostavitev gospodarskih, eventuelno tudi političnih odnošajev med obema državama.

POLET NA SEVERNI TEČAJ.

Rim, 3. julija. (Izv.) Amundsen se je na Aljaski dvignil s svojim letalom, da doseže severni tečaj.

Kmeti tabor v Dravljah pri Ljubljani.

Zborovanje Kmetijske zveze.

Dne 2. julija popoldne je naša Kmetijska zveza obhajala lep dan napredka in zmage, samostojneži so pa doživeli nov poraz. Ob 1. uri popoldne se je v društveni dvorani v Dravljah vršila seja Kmetijske zveze pod vodstvom predsednika poslanca Ivana Brodarja, potem pa zborovanje Kmetijske zveze, ki se ga je udeležilo blizu 3000 naših zavednih ljudi. Zborovanje je vodil šentvidski župan Val. Babnik. Prvi je poročal poslanec Ivan Brodar. Ostro je obsodil sedanjo vladno, ki si hoče s centralizmom in kapitalizmom zaslužiti vse stanove, ki ne trobijo v njen rog. Zato pa mora kmet sam braniti svoje pravice, sam mora braniti in izvajati gospodarsko in versko enakopravnost v državi. Z našimi davki podpira vlada vse mogoče stvari in ljudi, Vranglovce, ruske študente, za nas, za naše bolnice, za našo duhovščino, za naša semenišča ta vlada nima denarja. Vlada ima denar za sokole in fašiste, za bolnice ga nima.

Drugi govornik, urednik Fr. Kremžar, je povdarjal, da vsled popolne nesposobnosti in koruptnosti sedanje vlade trpe vsi produktivni stanovi: kmet, delavec in obrtnik. Govoril o naših zunanepolitičnih zadevah je govornik grajal, da Jugoslavija vzdržuje dvojno armado, Vranglovce, in svojo redno armado, obojno bi vlada poslala proti sovjetski Rusiji, če bi Francija to zahtevala, ker smo popolnoma od Francije odvisni. Mi pa nočemo vojske, mi hočemo razorožitev. Kritikujoč notranje delo sedanjega režima je govornik odločno obsodil in odklonil sokolstvo po naših ljudskih šolah, zahteval je, da se naj tudi uradnik poštno plača, zato pa mora biti res v službi ljudstva, nepodkupljiv. V Slo-

veniji smo vajeni reda tudi v uradovanju. Zato pa zahtevamo uradništvo, ki bo ljudstvu odgovorno, zahtevamo pokrajinski zakonodajni zbor, zahtevamo avtonomijo.

Polomijada samostojnežev.

Izvajanja obeh govornikov je mnogoštevilno poslušalstvo spremljalo in večkrat prekinilo z viharim odobravanjem. Samostojneži so se bili na tihem pripravljali, da zborovanje onemogočijo. Svojim pristašem so pošiljali pismena vabila na to zborovanje ter jih v njih zagotavljali, da pridejo na ta shod minister Pucelj, Kušar in Ažman. In res so s temi lažmi zbornali kakih 200 svojih pristašev. Prišel je pa samo Ažman iz Lesca. Ta in Marijančev Korel iz Vižmarjev, ki je hotel menda tega dne začeti svojo politično karijero, sta delala medklice, a sta jih naša govornika duhovito zavračala, kar je vselej povzročilo bučno radost. Tako so samostojneži po kratkem času zopet doživeli sijajen poraz. Na svidenje gosp. Korel!

Naše resolucije.

Ob koncu zborovanja je predsednik shoda župan Babnik predlagal sledeče resolucije, ki so bile s soglasnim odobravanjem sprejete, — tudi od samostojnežev se ni nihče oglašil proti:

1. Kmeti tabor, zborujoč v Dravljah dne 2. julija 1922, odobrava iz čelga srca dosedanjí odločni nastop in borbo jugoslovanskega kluba za enakopravnost Slovencev in Hrvatov s Srbi v naši državi. Z vsó odločnostjo pozivljamo naše poslance, da v tem boju ne odnehajo, dokler vlada v Belgradu ne uvidi, da smo tudi Slovenci in Hrvatje svobodni in enakopravni sodržavljani.

2. Starši, zbrani na današnjem kmetiskem taboru, odločno odklanjamo sedanjo sokolsko vzgojo po naših šolah ter zahtevamo, da se v naših ljudskih in srednjih šolah kakor doslej ohrani obvezni verski pouk, katerega naj ima edino-le katoliški duhovnik. Zato odločno odklanjamo novi načrt ljudskošolskega zakona, ki dosedanje versko vzgojo onemogoča.

3. Zahtevamo, da vlada nakaže bolnišnicam v Sloveniji potrebni kredit.

4. Odločno obsojamo nečloveško in kruto postopanje z našimi vojaki ter zahtevamo, da naši vojaki služijo v Sloveniji.

5. Odločno odklanjamo centralistično uredbo države, zlasti tudi razdelitev Slovenije na dve oblasti. Ker tira centralizem celo državo in posebno Slovenijo v kulturno in gospodarsko propast, odklanjamo sedanjo vladno in zahtevamo, da se takoj razpišejo nove volitve v narodno skupščino.

Shod SLS v Slov. Gradcu.

Dne 9. julija se vrši ob pol desetih okrajni shod SLS (Kmečke zveze) v Slov. Gradcu v prostorih ge. Antonije Goll za slovenjeograški sodni okraj in Mežiško dolino. Poročata dr. Korošec in Fr. Smodej.

Politične novice.

— Sijajna zmaga Slov. Ljudske Stranke v Mostah. Pred vrati Ljubljane ležeče velike industrijske občine so zadnje mesece imele občinske volitve. D. M. v Polju in Vič sta prešla v tabor Ljudske stranke. Včeraj so volile Moste. Liberalci vseh barv so se zvezali s socialdemokrati in delom komunistov v skupen nastop proti Ljudski stranki. Nasprotniki so bili gotovi, da dobe velikansko večino in da potisnejo Ljudsko stranko v vlogo male brezpomembne opozicije. Toda volivstvo Most je mislilo drugače ko generali brez armad. Ljudska stranka je dobila 354 glasov, število njenih volivcev je vkljub slabi udeležbi znatno napredovalo, dočim so združeni na-

sprotniki dobili le 188 glasov. Ljudski stranki pripade 22 odborniških mandatov, dočim so jih dobili združeni nasprotniki le 11. Značilno je, da od liberalno-demokratsko-narodnosocialistično-socialdemokratske liste celih 15 kandidatov ni prišlo volit, ker so se sramovali te skupaj znešene družine, ki je imela v svoji sredi celo nekega fašista. Take liste seveda delavec res ni mogel voliti. Te volitve so pa jasen memento tudi za gospodo od zgoraj, ki naj iz tega izprevidi, da tudi na Slovenskem ogromna večina ljudstva stoji za Ljudsko stranko ter njenim avtonomističnim in socialno gospodarskim programom. Ljudska stranka je — slovensko ljudstvo!

+ Kako se ne varuje avtoriteta krone?

V belgrajski »Tribunic« čitamo: »Pred nekaj dnevi je javil neki list, da je obiskal Nj. V. kralj skupno z g. Pribičevićem g. Žerjav. Malo je bilo ljudi, ki so verjeli, da ta vest odgovarja resnici. Sedaj pa pravijo, da je ta vest popolnoma točna. G. Žerjav je bil pred 2 leti (že prej. Op. ur.) obsojen na dve leti za neko prljavo delo. Po zaslugi g. dr. Kramerja, ki je dva dni zastopal pravosodnega ministra, je bil g. dr. Žerjav pomiloščen. Danes pa stoji zopet pod obtožbo »kao jedan od najvećih tvoraca korupcije u nas«. Celó njegova stranka je morala pustiti »niz voduc« ministra, ki izkorišča svoj položaj za povečanje agitacijskega fonda. V tem trenutku pa svetuje g. Pribičević kralju, da obišče človeka, ki se že drugič dotika trdnjavskih je-tujskih vrat! Čudni so pojmi o demokracizmu, ki na ta način ščiti ugled krone!

+ Radikalna stranka v Sloveniji. O radikalni stranki v Sloveniji piše tudi »Deutsches Volksblatt« v Novem Sadu, seveda v prvi vrsti z ozirom na Nemce. V svoji številki z dne 1. julija piše, da se zna radikalna stranka prav spretno prilagajevati novim razmeram in ta njena sposobnost jo je pripeljala tudi v Slovenijo. List naglašá zanimivo okolnost, da so se radikalci ugnezdili v Sloveniji najprej med Nemci oziroma v krajih, kjer so Nemci še nekoliko pri močeh, t. j. v Kočevju in v Radgoni. Toda z Nemci ne bo nič, pravi »Deutsches Volksblatt«: »Es ist nicht anzunehmen, daß die Deutschen im slovenischen Gebiete geschlossen ins radikale Lager übergehen könnten, falls ihnen der Zusammenschluß verwehrt würde.« Nemci hočejo imeti realna poročstva in dobro jamstvo za izpolnitev svojih želja, teh jim pa radikalna stranka ne bo dala, ker tudi doslej zanje še ni nič storila. Nato pa čitamo sledečo zanimivost: »Ko se je pred dobrim letom začela ustvarjati v Kočevju radikalna organizacija, je stopil s kočevskimi Nemci v stik neki zelo impulzivni radikalni poslanec. Temu so rekli kočevski Nemci, da bi se dalo govoriti o sodelovanju nemških volivcev z radikali, če jim ti izpolnijo njihove želje z ozirom na šolo, na jezik in uradniško vprašanje. Nato jim je odgovoril radikalni veljak, da o tem ne more biti govora. Nato so sklenili Kočevjarji ustanoviti svojo »Gottscheer Bannpartei«. Takoj na to se je ustanovila nemška organizacija v Sloveniji, ki sicer ne prireja shodov, ampak pri volitvah bo že znala nastopiti. Če bi pa Nemci v Sloveniji sklenili se priključiti kakšni slovenski stranki, ki si poiskali raje slovensko stranko, ki bi imela primeren vpliv na ljubljansko vladno z ozirom na ravnanje z Nemci. Za Nemce pa noče storiti nobena slovenska stranka nič, radikalna stranka pa je v Sloveniji brez moči. Za radikalce se je odločilo le nekaj kočevskih uradnikov. Če bo pa iskala radikalna stranka pristaše po Sp. Štajerskem, kjer je še precej nemškega duha med Slovenci, se ji pa

Iz sovjetske Rusije.

(Spisal Vladimirov.)

(Dalje.)

V.

Ustavili smo se pred Moskvo in čakali dva dni, preden so nas odpeljali na tovarno postajo rjazanskega kolodvora. Ob prihodu v belokamnato Moskvo so nas potisnili v neki kot, ograjen kroginkrog in podobno onemu v Orenburgu, kjer so nas zadržali z rozinami. Nikjer ni bilo videti izhoda razen skozi kontrolna vrata, ki so bila zaprta.

Kmalu po prihodu našega transporta se je oglašil zastopnik iz moskovskega plenbeža, Madjar, oblečen po komisarsko, z revolverjem ob boku. Oznanil nam je, da moramo izprazniti vagon in se naseliti za nekaj dni v punktih, ki jih bo določil posameznim skupinam. Nato je hodeč od vagona do vagona določeval te punkte. Vsem oženjenim je odkazal mesto pri »čugunom móste« (= most iz litega železa) ob prekopu reke Moskva, neozenjene je odpošiljal na »zemljanój val«, te, ki so služili v rdeči armadi, v zavod »Zinger«, Germance pa v hišo, zanje posebej določeno. Ukazal je, naj prenesemo vse svoje stvari na ulico pred kontrolna vrata in čakamo tramvaja, ki nas bo prevažal. Tem pa — bili so v prvi vrsti oženjeni — ki so imeli mnogo

in težko prtljago, je svetoval, naj si najamejo voznike na svoj račun.

Po njegovem odhodu je začelo vse hiteti in begati semtertja, nositi, vlačiti in voziti na hitro, kakor da bi gorela postaja za njimi. Vsak je hotel biti prvi na tramvaju.

Ko sem prišel tja, je bila ulica že polna, tramvaja, ki sta stala sredi nje, že naložena do vrha z raznovrstno prtljago. Spoznal sem, da s tramvajem ne prideš tako kmalu na določeno mesto; zato sem se odločil za voz. Stopil sem k voznikom, ki se jih je ta čas nabralo vse polno in izbral po svojem okusu voz s širokim plohom, da bi nanj mogli naložiti svojo robo namanj trije. Pogodila sva se z voznikom za štirideset tisoč rubljev do »čugunnega« mosta in se odpeljala na dvorišče nakladat. Ker je bilo prostora zadosti, sem rad ustregel prošnji Madjara iz našega vagona, da za polovico prevoznino naložim tudi njegovo imetje. Ali voznik se je protivil. Dal sem mu razumeti, da sem jaz najel voz do »mosta« in imam pravico nanj naložiti če hočem petkrat toliko kot imam sam. Vsekako pa mu je Madjar moral obljubiti nekaj suharjev.

Naložili smo in povezali. Na vrh voza sta sedli obe ženski z otrokoma, sama pa sva šla peš za vozom. Pri kontrolnih vratih je stal vratar, ki nas je ustavil. Zahteval je neke spiske, potem načelnika transporta pa zopet spiske in še própusk (= prehodni list) povrh. Jezilo naju je, da je pred

nama dovolil prevoz že tolikim vozovom. Začela sva se z njim prerekati, a nič ni pomagalo. Ta čas se je nabrala cela karavana naloženih voz za nama, a vratar je še vedno kljuboval. Ravno sem hotel zgrabit za uzdo pri konju in potegniti voz skozi odprta vrata na ulico, kar pridrži avto; iz njega stopi po komisarsko oblečeni Madjar. Med vrtni se ustavi, pogleda celo vrsto voz in vpraša, zakaj čakamo. Pove-mu. Jezno pogleda vratarja in mu zabriše pod nos rusko psovko. Vratar se sklicuje na svojega načelnika, češ da ne sme prepustiti brez »própuska«.

»Jaz sem načelnik! In to ti je própusk, sabotažnik!« zakriči jezno Madjar in udari z roko po revolverju. Nato zgrabi sam za povode konja pri prvem vozu in ga zapelje skozi vrata na ulico. Karavana se je pomaknila, vratar pa se je potuhnil in skril v pisarno.

Romali smo po ulicah belokamnate Moskve naprej in naprej, na levo in desno, celo uro. Vse povsod vse neznano, vse novo za oči. Srečavali smo nobel oblečene Moskviče, mi umazani in zaprašeni od tritedenske vožnje.

»Neprijetno čustvo te obda, kadar stopiš v obleki capina, ves prašen in delaven, na široko ulico velikega evropskega mesta, kjer srečavaš gosposki in po kroju oblečene meščane, kakor so Moskviči — — Kje drugod ob taki priliki bi me bilo sram, tako da bi se skrival pred ljudmi, v Moskvi

pa me ni bilo nič. Pokonci sem držal glavo, stopajoč po prašnih ulicah prestolnega mesta Rusije, možko se oziral okrog in opazoval zanimivosti na levo in desno. Mislil sem si: kdo me pozna? Pa če bi me, kaj zato?

Moskviči so nas gledali in povpraševali na ulicah: Odkod? — Iz Taškenta! — Kam? — Za grancio! — Ste-li pripeljali s seboj turkestanških rožin in marelic? — V Orenburg in Samaro idite ponje, tam smo jih dosti pustili!

Vozili smo se čez most. Pod njim se je leno vlekla Moskva reka. Na desni strani sem zagledal celi gozd stolpov in stolpičev na vzvišenem prostoru. Pozdravljaj nas je proslavljeni Kremelj, središče vrhovne vlade sovjetske Rusije. Čez nekaj minut smo bili na »čugunem« mostu. Zavili smo na levo po obrežju navzgor in zategnili na dvorišče »sbórnago púnkta voennoplénnyh« (= zbirališče ujetnikov).

Pred nami je stalo poslopje s štirimi nadstropji. Na malem dvorišču se je gnetlo vse polno prišlecev s svojimi stvarmi, da smo komaj rili naprej. Na dvorišču sta stali dve lopi za shrambo prtljage, zraven njih pa tretja, kjer so v velikih kotlih kuhali krop za čaj. Na vratih poslopja so bili oglašili: Težka prtljaga mora vsa v lope na dvorišču! Novodošli najdejo ležišča v tretjem in četrtem nadstropju! Zglasiti se morajo v pisarno, če hočejo dobiti listke za hrano!

utegne dogoditi, da bo veljala med Slovenci za — nemškutarsko stranko. — Tako pišejo Nemci o poskusih radikalov v Sloveniji.

+ Laški vnanji minister Schanzer v Londonu. Minister Schanzer se je mudil te dni v Londonu, da sklene z Anglijo posebno pogodbo glede Sredozemskega morja in glede Male Azije brez Francozov. Med Italijo in Francijo obstoji namreč še vedno kljub »lafinskemu« zavezništvu stara tekma za nadvlado v Sredozemskem morju. Pred prihodom italijanskega ministra v London pa so se vršila med Francijo in Anglijo važna politična posvetovanja, ki so dovedla do nekega sporazuma med Francozi in Angleži. Vsled tega sporazuma je naletel g. Schanzer v Londonu na precej hladno razpoloženje in Italija bo morala že še čakati, predno bo zagospodarila nad Sredozemskim morjem, in še jako dolgo čakati, predno bo vzela otok Malto — Angležem.

+ Za madžarskega kralja Otona II. »Magyar Ország« javlja, da je odposlal senat budimpeštanskega vseučilišča bivši cesarici Ziti pismo, v katerem izjavlja, da priznava princa Otona za madžarskega kralja, toda le pod pogojem, da bo Oton pri nastopu vlade prisegel, da se bo boril za »zopetno pridobitev Madžarom uropnih krajev«. To pismo je podpisalo razun senata še 1500 madžarskih vseučiliščnikov.

Dnevne novice.

— Poloznice so prejeli v zadnji številki vsi p. n. naročniki, ki imajo kaj zastanka na naročnini do konca drugega polletja. Naj se je poslužijo takoj vsi, da ne bo neprijetnega ustavljanja lista.

— Na vprašanja v inseratih odgovarja uprava le tedaj, ako je priložena znamka za odgovor. Vprašanja brez poštne romajo brez izjeme v koš.

— Zlatomašniški jubilej. Monsignor Franc Jančar, duhovnik nemškega viteškega reda bo praznoval 14. julija jubilej zlatomašništva. Rojen v Škocjanu na Dolenjskem je bil l. 1872. posvečen za duhovnika in je kmalu nato stopil v nemški viteški red ter je kot tak več let sodeloval v Metliki in Podzemlju. Leta 1883. je bil poklican na Dunaj, kjer je bil skoraj štirideset let župnik v cerkvi nemškega viteškega reda v prvem okraju in obenem mojster novicev. Leta 1893. je bil od papeža Leona XIII. imenovan za častnega komornika. Monsignor Jančar je po svojem delovanju znan širom slovenske domovine in se je z veliko vmeno udeleževal dobrodelne akcije ob priliki ljubljanskega potresa. Častitljivemu jubilaru iskreno častitamo in želimo, da bi doživel še dolgo vrsto let!

— Kraljeva dvojica pri Plitvičkih jezerih. Iz Ogulina poročajo: Včeraj jutraj ob 7.21 je dospel na postajo Generalski Stol dvorni vlak s kraljem Aleksandrom in kraljico Marijo. Prebivalstvo je kraljevi dvojici priredilo prirčen sprejem. V Generalnem Stolu sta kralj in kraljica zasedla avtomobil in se peljala k Plitvičkim jezerom. Narod je zelo navdušen, ker je to prvič, da pride narodni kralj v to pokrajino. Kraljeva dvojica se sedaj nahaja v Plitvicah.

— Pomilostitev atentatorja Stejića. Spor med vlado in dvorom zaradi pomilostitve atentatorja Stejića še do danes ni poravnani. V zadnjem trenutku so našli novo »darilno jagnje« v osebi ministra dvora g. Jankovića, katerega dolže, da se je pri kralju zavzel za Stejićevo pomilostitev. Vlada je baje kralju izrazila željo, naj ne sprejema in ne podpisuje nikakih predlogov političnega značaja, ki bi jih stavil minister dvora, ker je naša država demokratska država in ne absolutistična vladavina, drugi pa tudi zato ne, ker ni nikakega zakona, ki bi omogočal ministru dvora posredovanje med vlado in krono. Po vesteh nekaterih listov misli vlada in ravno kar navedenih razlogov tudi spremeni naslov »minister dvora« v naslov »upravitelj dvora«, da se v bodoče izogne takim neljubim aferam.

— O kraljevem obisku pri dr. Žerjavu piše Protičev »Radikal«: Ne vemo, če je ta vest resnična. Če pa je, obžalujem ta čin, čeprav se mu ne čudimo. Od enega Hrcigonjinega »slojednika« ne moremo pričakovati nič boljšega, kakor da krona svetuje pač tako. Še težja pa je okolnost, da je sploh mogoče, da ostane Hrcigonjin »slojednik« svetovalec krone. Teemu pa ni kriv Sv. Pribečević, ampak g. Nikola Pašić.

— Za zboljšanje valute. Naše finančno ministrstvo je ukrenilo vse potrebno, da se v sporazumu s Češkoslovaško in z Rumunijo izvrše dogovori za izboljšanje vahut onih držav, ki tvorijo Malo antanto. Dotična konferenca se bo vršila v Pragi.

— Zagrebški velesejm je obiskalo dosedaj nad 100.000 ljudi. Sklenilo se je mnogo kupčij v tu- in inozemstvu. Na sejm prihajajo obiskovalci iz vseh pokrajin. Mnogo je tudi inozemcev.

— Stroga kazen. Gospod Živojin Jovanović je bil pisar pri ministrstvu za narodno zdravje. Nedavno je ta gospod »pisar« okradel nekega belgrajskega trgov-

ca. Zaradi tatvine ga pa niso kaznovali, ampak so mu dali novo službo v ministrstvu za socialno politiko in sicer za eno stopnjo više. Pravica vedno zmagaja.

— Monopolski dohodki iz Srbije. V mesecu aprilu so znašali dohodki monopola v Srbiji: tobak 22.913.000 dinarjev, sol 8.125.000 dinarjev, petrolej 1.244.000 dinarjev, vžigalice 2.000.000 dinarjev, cigaretni papir 2.196.000 dinarjev in državni papirji (menice itd) skoro 8 milijonov dinarjev. Dohodek je napram preteklemu letu večji za 22.000.000 dinarjev. — Dobro bi bilo, če bi objavila monopolna uprava tudi tozadevne številke za »prečanske« kraje. Kar izkazuje monopol za Srbijo, še zdaleka ne doseže onih milijardnih vsot, ki jih monopol potrebuje, a te vsote plačajo »prečani«. Poštenost in lojalnost zahtevata, da se to dejstvo tudi lojalno prizna.

— Italijanski fašisti zažgali socialistični dom. Iz Trsta poročajo, da so fašisti zažgali socialistični Circolo di Cultura in njegovo knjižnico.

— Utonil je na Bledu abs. tehnik Miško Kopač, sin soc. dem. poslanca Kopača.

— Odlikovanje. Iz Domžal nam poročajo: V petek 30. junija je pri tukajšnjem oddelku finančne kontrole g. podinspektor Pfeifer slovesno izročil g. Josipu Muleju, pripravniku, zlato zaslužno kolajno, katero si je kot branitelj Koroške priboril. Mlademu poduradniku prirčno čestitamo.

— Premalo avtomobilov. Znano je, da imamo v Belgradu toliko državnih avtomobilov, da stane njihovo vzdrževanje naravnost neverjetne vsote. Kljub temu je vlada sklenila, da se na račun reparacij naročijo še novi in se stavijo poštenu ministrstvu na razpolago.

— Fašisti napadli Pašićevega sinčka. Novosadski Mažari so pričeli z živahno akcijo, da se jim dovoli v Novem Sadu lastno gledališče. V to svrhu so angažirali tudi Pašićevega sina, ki je radi te zadeve prišel na sam Vidov dan v Novi Sad. To so doznali navdušeni jugofašisti in ga napadli v enem tamošnjih hotelov. Baje namerava stari Pašić vsled tega napada jugofašistov na svojega ljubljene in za razne transakcije tako nadarjenega sina razpustiti jugofašistovske organizacije.

— Fašistovski nemiri v Zadru. Splitska »Nova Dobac« priuča iz Zadra dopis, da so se pod vodstvom fašistov vršile v Zadru velike demonstracije vsled izmenjave denarja. Ljudstvu so namreč izmenjavali denar proti 7 %, dočim so ga izmenjavali raznim osebam proti 40 do 60 %. Tekom demonstracij je množica vdrila v prostore »Banke Popolare«, zapetila vse blaginje, ravnatelj pa odpeljal na poglavarstvo in zahteval od njega, da položi račun o 90 milijonih lir, ki jih je banka prejela v svrhu zamenjave denarja. Ravnatelj so izpustili šele, ko je obljubil, da bo položil javno računo o tem, kako se je denar izmenjavala.

— Jugoslovansko uradovanje. »Obzor« poroča, da je v Vinkovcih tamošnji policijski načelnik Milanić na lastno roko prepovedal nadaljnje izhajanje lista »Vinkovački glasnik«. Uredništvo se je pritožilo pri državnem pravdniku, ki je seveda tako protustavno in protizakonito uradovanje razveljavilo in dvignilo proti preveč patriotskemu načelniku tožbo radi zlorabe uradne oblasti.

— Statistika vpisov šole. Ministrstvo za prosveto je izdalo podatke o letošnjem vpisu v prvi razred ljudskih šol. Iz teh podatkov je razvidno, da se je vpisalo letos najmanjše število učencev po vojni. To je pač posledica tega, ker se je leta 1915. rodilo najmanj otrok.

— Novost pri zagrebškem tramvaju. Kakor poroča »Obzor«, je zagrebška tramvajska uprava spravila v promet nov motor, ki je bil izdelan v lastni delavnici. Ta motor je prvi te vrste v Jugoslaviji.

— Za stanovanje državnih uradnikov v Belgradu. Vlada je te dni razpravljala o organizaciji kreditov za uradniška stanovanja in sklenila, da se dovoli za uradniška stanovanja v Belgradu kredit 37 milijonov dinarjev. O kreditih za druga mesta v državi se začasno še ni ukrepalo.

— Razne novice iz naše države. V Osijeku so te dni vojaki zvalili na sprehod mlado služkinjo in jo potem umorili. — V Zagrebu se je vršila razprava proti 60 letnemu kmečkemu starčku, ki je zaklal svojega sina. Tekom razprave se je dokazalo, da je bil sin veliki zapravljivec in lenuh, ki je svojemu očetu vedno grozil s smrtjo. Ko je nekdo svojega očeta napadel, ga je slednji v samoočrni zabodl z nožem. Starček je bil oproščen, ker se je dokazalo, da je delal v samoočrni. — V Zagrebu se je te dni poskušal zastrupiti 20 letni Ivan Novak iz Rakeka, ki je bil v Zagrebu zaposlen v nekem podjetju kot sluga. V svojem pismu navaja, da s to plačo nikakor ni mogel shajati. Mladeniča so prepeljali v bolnico in bo ozdravel.

— Usmrčena kobila. Posestniku Francu Trdnju v Nadlesku je poginila 6 let stara kobila vredna 25.000 kron. Poginila je, ker jo je neki fant poškodoval.

— Toltina. Ernest Božić in Alojzij Dubovnik sta se v Pirnici pretepala. V jezi je Božić vzel Dubovniku suknjico, ga raztrgal in v Savo vrzel.

— Našel se je zavitek večjih podob, spominov na prvo sv. obhajilo v vlaku, ki vozi ob 3. uri na Gorenjsko. Kdor jih je izgubil, naj se javi v pisarni škofijskega ordinariata.

— Vzorno gospodarstvo. V bližini Sarajeva je bivša avstrijska vojna uprava zgradila lepo vojašnico, ki so jo državne oblasti v Jugoslaviji prepustile uradu za zaščito mladine, da v njej naredi doma za mladino. Ta urad pa je pustil to vojašnico popolnoma v nemar in se sedaj nahaja v razpadajočem stanju. Tekom časa so namreč ljudje pokradli vrata, okna in sploh vse, kar se je moglo odnesti, da celo opeko s strehe so pobrali.

— Opozorjamo, da g. Tone Oblak

ni več v službi pri našem zavodu in ni torej opravičen sprejemati za nas naročila, še manj pa vplačila, v kar sploh ni bil nikdar pooblaščen. — An. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2650

Gospodarstvo.

Janko Jovan:

Vrednost prisilnih naredb.

O vrednosti prisilnih naredb v narodnem gospodarstvu v splošnem in še posebej o nesmiselnosti vpeljave maksimiranja cen sem že tolikokrat poudarjal svoje mnenje, da bi tega ne storil več, če bi mi ne dal povod članek »Maksimirane žitne cene«, ki ga je priobčila »Jugoslavija« dne 2. t. m.

Iz tega članka navedem samo nekatere markantnejša mesta: »Vrednost dinarja bi se brezdvomno dvignila, če bi se pocenilo življenje v naši državi. Ta pocenitev pa se lahko prične na eni sami točki, to je pri hranilih ali v ožjem smislu pri žitu. — Kakor javljajo zadnje vesti iz Slovenije, se ti elementi (op. prekupčevalci-dražilci) zopet pripravljajo, da podvoje na opisani način cene žitu. — Z podražanjem kruha bo dinar padel in s tem bo pričelo dviganje cen vsem ostalim življskim potrebščinam. — Mi produciramo svoje žito doma in naša vlada ima vsled tega vso možnost, da mu diktira cene. — Določiti mora (op. vlada) maksimalno ceno žitu, s čimer ne bo le koristila proletarskim masam in s tem celokupnemu narodu, temveč bo tudi dvignila kurz dinarja. — Dvig dinarja je odvisen od pocenitve življenja v naši državi.« To je po mnenju pisca omenjenega članka pravilno, vse drugo pa vodi v circulus vitiosus.

Ker se take tendence servirajo bralcem baš v času, ko se bliža nova žetev, smatram za potrebno zavrniti jih, ker se prav taka izvajanja lahko imenujejo circulus vitiosus, ker zamenjajo vzroke s posledicami.

V bližajočo se žitno žetev stavi upanje vse: Upa vlada, da bo z izvozom žita poboljšala našo trgovinsko bilanco in poboljšala valuto, upa izvoznik, da se z izvozom opomore in upa konzument, da mu nova žetev prinese vsaj začasno pocenitev živil. Vsi imajo pravico na upanje, in vsakemu se more upanje manj ali več izpolniti. Opiraje se na vse dosedanje izkušnje pa prav lahko trdim, da se ne izpolni nobenemu izmed naštetih upanje na zboljšanje, če bi vlada res poslušala tako navsote in maksimirala cene. Maksimiranje cen se je doslej prav v vseh slučajih, kjer je bilo postavljeno kot samostojno sredstvo za boj proti draginji, ne le popolnoma izjalovilo, temveč se izkazalo za škodljivo in je doseglo celo svojemu namenu nasprotni namen. Maksimiranje cen more imeti samo tedaj uspehe, če je istočasno z maksimiranjem odredjena prisilna oddaja predmetov, na katere se maksimiranje nanaša. Tam pa, kjer z maksimiranjem cen ni istočasno uvedena rekvizicija, nastopita lahko samo dva slučaja, od katerih nobeden ni koristen. Maksimirane cene so ali pod ali pa nad tržno ceno. Če so maksimirane cene višje od tržnih, potem se avtomatično pokaže ta posledica, da se tržne cene dvignejo ter postanejo maksimalne, razven, ako se nanašajo na predmete, kjer je veliko večja ponudba kot povpraševanje, v katerem slučaju je pa maksimiranje itak iluzorno. Če pa so maksimalne cene nižje od tržnih cen, ali celo nižje kot znašajo produktivni stroški, kar vse smo že doživeli, potem ima maksimiranje za posledico, da obenem z maksimiranjem cen zginejo s trga predmeti, na katere se cene nanašajo. Tedaj nastopi pomanjkanje in ne samo draginja, ki pa tudi faktično s tem momentom prične rapidno rasti, ker se ti predmeti morejo od tedaj naprej dobiti le še pod roko po oderuških cenah. Ko nastopi tak slučaj, tedaj se mora legitimna trgovina umakniti s pozorišča, a na njeno mesto stopi pravočastno verzišništvo, katero ohranjuje pri življenju le zakotna špekulacija. Zakotna špekulacija se ne boji zgubiti dobrega imena, katerega nima, niti je ne straše kazni, ker ji je vse le na tem, da spravi odušene zaslužke. Oba slučaja sta zadostni znana in smo jih med vojno in še neposredno po vojni več kot zadosti spoznali.

(Dalje.)

g Industrijska konferenca na Bledu. V četrtek dne 6. julija t. l. se vrši ob 11. uri dopoldne v hotelu »Toplice« na Bledu II. Konferenca industrije Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na konferenco so vabljene poleg predstavnikov centralnih oblasti vse v državi obstoječe organizacije industrijev.

g Stanje papirnatega denarja na Mažarskem. Od 16. do 23. junija se je stanje papirnatega denarja pomnožilo za 551,709.814 ogrkron in je doseglo vsoto 32.003.966.562 ogrkron.

g Stanje papirnatega denarja na Češkoslovaškem. Od 16. do 23. junija se je stanje

papirnatega denarja na Češkoslovaškem zopet zmanjšalo za 116 milijonov čel. kron.

g Uradni kurs zlatnikov v Avstriji. Avstrijsko zvezno finančno ministrstvo objavlja tečaje, po katerem bodo obračunavale državne blaginje zlat denar. Avstrijsko-ogrski dukati 18.700 n.-a. kron, avstrijski desetkronski in črnogorski desetpersperski komadi n.-a. kron 16.500, avstrijsko-ogrski zlatnik po 4 goldinarje, francoski zlat denar po 10 franc. frankov belgijskega, grškega, italijanskega, švicarskega, rumunskega in monakovskega kova 15.400 n.-a. kron. — Nemški zlatnik 10 mark n.-a. kron 19.250. — Angleški zlatniki po en funt n.-a. kron 340.150. — Amerikanski desetdolarski zlatniki n.-a. kron 82.500, holandski zlatniki po 10 goldinarjev n.-a. kron 33.000, švedski, norveški in danski desetkronski zlatniki n.-a. kron 22.000.

g Žitni trg. Cene žitu so bile v Vojvodini sledeče: pšenica 1535 K, ječmen 1230 K, koruza 1280 K, pšenična moka (št. 0) 2180 K. — Tendence slaba.

g Žetev v Rumuniji. Letošnja žetev obeta biti v Rumuniji zelo ugodna. Računa se, da se bo lahko izvozilo za 700.000 vagonov žita.

g Izvoz žit iz Rumunije. V Rumuniji pridejo v veljavo popolnoma nove določbe v trgovini z žitom, ki slone približno na sledečih smernicah: 1. Popolna notranja svoboda v trgovini z žitom. Vse prejšnje odredbe bodo ukinjene. 2. Kontingent žitnega konsuma po pokrajinah se ukine. 3. Popolna svoboda izvoza rži, ovsa, fižola in graha. 4. Izvoz koruze je prepovedan, dokler ne bodo zbrani točni podatki o žetvi koruze. 5. Izvoz pšenice in ovsa je najstrožje zabranjen.

g Naša lesna industrija. Zadnji čas se je pričel naš les izvažati v Svcio.

g Dobitek filmske industrije. Filmska industrija »Sascha« na Dunaju izkazuje za 15.187.680 n. a. kron čistega dobička. Izplača se 40% dividend.

g Pocišanje železnice tarife na Poljskem. Tudi Poljska bo povišala železniške tarife s prvim avgustom in sicer v dražjih razredih za 150%, v cenejših pa za 50%. — Uvedeni bodo diferencialni tarifi, vožnja bo na večjo oddaljenost sorazmerno cenejša. Tarifa za prevoz najpotrebnejšega blaga bo zelo nizka.

Borza.

Zagreb, 3. jul. (Izv.) Devize. Dunaj 0.405—0.415, Berlin 20—21, Budimpešta 7.50—7.60, Bukarešta 48.50—49.50, Italija 370—375, London 348—351, New York 78—0, Pariz 657.50—660, Praga 151—151.50, Svica 1462.50—1500, Varšava 1.80—1.90. Valute. Ameriški dolarji 77—77.50, avstrijske krone 0.42—0.45, nemške marke 22—23, romunski lei 48—48.50, italijanske lire 367—370.

Belgrad, 3. jul. (Izv.) Devize. Dunaj 0.415, Berlin 20.50, Budimpešta 7.65, Bukarešta 49, Italija 360, London 351, New York 79.25, Praga 151.40, Sofija 50.50, Svica 1500.

Curih, 3. julija. Berlin 1.26, New York 52.75, London 32.27, Pariz 44.05, Milan 24.65, Praga 10.10, Budimpešta 0.50, Zagreb 1.675, Bukarešta 3.45, Varšava 0.1125, Dunaj 0.0275, avstrijske krone 0.02875.

Berlin, 3. julija. Dunaj 2.055, Budimpešta 39.20, Milan 1977.50, Praga 828.95, Pariz 3545.55, London 1922.50, New York 419.45, Curih 8009.95.

Praga, 3. julija. Dunaj 0.235, Berlin 12.05, Rim 242.25, Pariz 435, Budimpešta 4.05, London 229.75, New York 51.90, Curih 989.50, avstrijske krone 0.25, italijanske lire 239.25.

Dunaj, 3. jul. (Izv.) Devize. Zagreb 64.22—64.28, Belgrad 257.38—257.62, Berlin 48.45—48.55, Budimpešta 18.645—18.705, London 91.975—92.025, Milan 974.70—975.30, New York 20.844—20.856, Pariz 1741.50—1742.50, Praga 399.90—400.10, Sofija 131.95—132.05, Curih 3948.75—3951.25. Valute. Ameriški dolarji 20.669—20.681, bolgarski lei 129.95—130.05, angleški funti 91.975—92.025, francoski franki 1741.50—1742.50, italijanske lire 969.70—970.30, jugoslovanski dinarji 256.88—257.12, romunski lei 121.69—121.81, švicarski franki 3923.75—3926.25, češkoslovaške krone 399.40—399.60, mažarske krone 18.795—18.855.

Ljubljanske novice.

Ij Poročil se bo dne 5. t. m. na Bledu dr. Jakob Mohorič, predsednik Zadrugne gospodarske banke z gđ. Marijano Pogačar iz Olševka. Bilo srečno!

Ij Leonova družba. Danes, v torek 4. t. m. ima odbor »L. D.« ob 6. uri zvečer svojo sejo v I. nadstr. Jugoslov. tiskarne. Odborniki prijazno povabljeni. — Predsednik.

Ij Redna glavna skupščina društva »Pravnike« se vrši dne 19. julija 1922 ob 5. uri popoldne v dvorani štev. 79 pravosodne palače v Ljubljani. Dnevni red: 1. poročilo odbora, podružnic in preglednikov, 2. volitev odbora in preglednikov, 3. slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij O. z. javnih namestencev in upokojencev ima v sredo, dne 5. t. m. ob 20. uri v običajnem lokalu nujno sejo širšega odbora. Dnevni red: Važno poročilo predsedstva in čitanje doslej neodobrenih zapisnikov. Polnoštevilna udeležba dolžnost! — Predsedstvo.

Ij Redna mesečna seja Zveze uradniških udov in sirot se vrši v sredo, 5. t. m. ob 3. uri popoldne v navadnih prostorih. Vse odbornice se naprošajo, da se zanesljivo udeležijo seje.

Ij Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. V sredo, dne 5. t. m. glavna pevska vaja za koncertni nastop dne 6. t. m. v dvorani Filharmonične družbe povodom skupščine »Ženskega Saveza« v Ljubljani. Nastop je za vse obvezen. — Odbor.

Ij Vojaski koncert se vrši danes v torek dne 4. t. m. na vrtu Hotel Struželj. Vstop prost.

Ij Potovarjeni potni list. Josipina Antunović je zanimiva osebnost. Rojena je bila l. 1882 v Trstu. Ker je veržila, je bila enkrat kaznovana. Dne 26. januarja 1922 so jo na ljubljanski policijski direkciji aretirali, ker so pri reviziji ugotovili, da je prilepila v svoj potni list liste iz tujih knjižic, na katerih so bila izstavljena potrdila za tuje osebe in sicer viza na dijaka Josipa Adamića in na Karola Mrtonja. Svojo krivdo je Antunović deloma priznava in je rekla, da so ji kot sumljivi osebi delali na jugoslovanski delegaciji v Trstu za potovanje v Jugoslavijo ovire. Delno sošiške v Ljubljani je prisodilo Antunović 6 tednov ječo in se obenem izreklo, da je izgnana iz naše države.

Ij Policijska kronika. Mariji Petačević iz Zelenice jame je bila ukradena domača bela zajkja s sivimi lisami vredna 200 K. — Tele, vredno 3000 K, je bilo ukradeno mesarju Josipu Javorniku. — Mariji Jelen v Novem Vodmatu je bilo ukradeno 2½ m blaga za zagrinjalo oken. — Plaćilnega natakarija Lovro Verčnika je pred ho-

telom Soča napadla in pretepla neka vesela družba. Izpahnili so mu levo roko. Družba, ki je bila silno razposajena, je nato razgrajala na dvorišču hotela »Soča« in lovila splašene piščance, od katerih 3 manjkajo. Z avtomobilom so se nato odpehali proti Kranju in so med potjo polomili neko ograjo. Verjenu so razgrajali plačali 1500 dinarjev. — V Grubarjev prekop je padel v nedeljo popoldne sedlarski mojster Mihael Jager. Ponesrečenca so pravočasno zapazili in ga rešili gotove smrti. — Dr. Ivanu Pogačniku je bilo ukradeno kolo vredno 3000 kron.

Ij Naša se je torbica z manjšo vsoto denarja. Dobi se jo Kralja Petra trg 3/11.

Ij Zlata verižica z obeskom je bila izgubljena v nedeljo pri kopanju v Lazah. Najditelj se prosi isto izročiti v naši upravi.

Orlovski vestnik.

Priprave na orlovski tabor avgusta 1922 v Brnu.

Naroda se bo zbralo v Brnu ob taboru nad 100.000. Orlovski kroji in narodne noše Morave ter Slovake bodo dale obilježe ulicam Brna (140.000 prebivalcev, Velike Brno — z okoličanskimi vasi in mesti — 240.000), Francozi (nad 400), Belgijci (400), Angleži (preko Oberammergau) in Jugoslovani pridejo v Brno z lastnimi vlaki; najbrže tudi Poljaki. Drugi narodi pošljejo zastopstva, številna zlasti iz Nizozemske, Svice in Italije. Amerikanskih Čehoslovakov je že došlo v maju 200, drugi dospo tik pred taborom (zopet toliko).

Vsled valutne razlike skoro ne bo mogoče kaj kupovati v Brnu. Zato menijo naši izletniki (500 iz Slovenije in 500 iz hrvatskih pokrajin) peljati hrano seboj in se hraniti iz svojih kuhinj. Skupni stan zanje leži zelo ugodno ob cestni železnici med kolodvorom in telovadiščem (par sto korakov preje), v meščanski šoli tik samostana in cerkve Avgušincev.

Glavne točke sporeda orlovskih slavnosti v Brnu so: 10. avg. zvečer sprejem Jugoslovancev in družabni večer v Besednim domu. 11. avg. priprava na tekme vrst, ogled mesta,

izleti v okolico (Macocha, Slavkov i. dr.), zvečer v Bes. domu pozdravni večer mednarodnih zastopstev. 12. avg. Requiem za umrle člane Orla (služi prevzviš. g. dr. A. B. Jeglič — Ljubljana), tekme vrst, popoldne skušnja za glavni nastop, izleti, gledišča, koncerti. 13. avg. (nedelja), glavni dan tabora, se začne s sprevedom Orlov, Orlic in narodnih noš, vsi drugi ostanejo v špaliro; sv. maša na telovadišču, popoldne glavni telovadni nastop (proste vaje izvaja 5000 članov in 5000 članic). Ponedeljek, 14. avgusta je določen za mednarodne tekme za prvenstvo in zborovanja zastopnikov vsakovrstnih katoliških organizacij, deloma tudi za izlete. Zvečer je mednarodna telovadna akademija, morda najzanimivejša točka poleg veličastnega spreveda in javne telovadbe v masi. Torek, 15. avg. bo dan narodnih noš in običajev. To priliko bodo zlasti Hrvatje izrabili za nastop s kólom v svojih nošah, pa tudi Slovencev v narodni noši bo lepo število, ki bo pa utonilo v desetstotih pestih moravskih, čeških in slovaških krojev. Zvečer bo slovo, v noči pa odhod na Dunaj, ki si ga žele ogledati naši izletniki v sredo 16. avg. Proti jutru 17. (četrtak), do odhoda prvih vlakov iz Ljubljane in Zagreba, bodo dosegli ti dve izhodni mesti.

Češkoslovaški Orel je izdal dve vrsti lepih plakatov, ki že davno vise v vseh deželah, samo v našo domovino jih še ni, ker leže na carini (od srede maja). Morda jih vendar še ugledamo pred avgustom! Katoliško časopisje celega sveta je že ponovno pisalo o orlovskih slavnostih v Brnu, v čl. republikli pa nekateri skoro dnevno prinašajo tozadavne vesti, zlasti brnski »Den«.

Kot uvod tabora v Brnu prirejajo čl. Orli lepo uspele župne in pokrajinske nastope, ki zlasti na Češkem vzbujajo zažudenje, ker se je tam šele zadnji dve leti razmahnil Orel izven mej okrožja Kralovy Hradec. Tako je n. pr. 7. junija na Sv. Gori pri Příbramu zbral Orel (župa Praha) 50.000 ljudi; 16.000 je bilo sv. obhajil, papežev nuncij Micara

je vodil procesijo, in nad 3000 članov, članic in naraščaja je nastopilo pri telovadbi. 18. junija je v Olomucu telovadilo 2224, manifestiralo pa 3500 Orlov, Orlic in naraščaja župe Šramkove. Ministra katoliške ljudske stranke (Šramek in dr. Dolansky), ki je v vladni koaliciji, pogosto hodita v Brno gledat priprave Orlov, vse katoliške organizacije pa jih izdatno podpirajo z darili in kreditom. Orli sami so zbrali med seboj 1 milijon Kč garančnega fonda za tabor. Vladni organi se izvečine lojalno obnašajo in po predpisih priznavajo Orlu enake ugodnosti kakor drugim sličnim zvezam (Sokol, socialistični in komunistični telovadci, sportniki).

Cehi so muzikalen narod; ni čuda, da bo na taboru 35 godb in 10 fanfar. Zelo radi pa bi slišali našo »Ljubljanoc«, ki jo poznajo iz Maribora; škoda, da ne more v Brno vsled pomanjkanja sredstev. Vendar bo mogoče vsaj par improviziranih zborov sestaviti med vožnjo, da pripomorejo do veljave naši pesmi. Zbiratelji znakov se vesele ugodne prilike za zamenjavo.

Neizbrisni vtis ogromnih orlovskih slavnosti v Brnu bi radi kolikortoliko oslabili ali vsaj svoje ljudi imunizirali Sokoli in komunisti v republikli. Zato se oboji pripravljajo na nastope v Brnu pred orlovskim taborom. Sokol gradi stalen stadion iz betona za 1000 telovadcev na bivšem pokopališču, ki je lep, a neugodno oddaljen. Spartakovec (Lasali) pa so si izbrali sicer skoro enako velik prostor kakor Orel, a ga ne morejo prirediti (imeli so lani čez 1 milijon Kč deficita) primerno; napravljajo naravno tribuno za 15.000 sedežev in 60.000 stojšč, brez garderobe, stranišč itd., daleč od mesta.

Vstopnice za javno telovadbo stanejo: sedeži na tribunah po 11 do 15 Kč, stojšče 6 Kč (davka morajo pa plačati 60 odstotkov).

Tabor v Brnu ima že cel muzej načrtov za razglednice, plakate, znake, kipe, diplome itd., skladb za koračnice, vaje, himne itd. Brez posebnih podpor od strani države in kapitalizma, šole in vojaštva (kakor naš So-

kol pri organizaciji jugoslov. sokol. zleta v Ljubljani) je Orel v bratski republikli razgibal vse sloje in pokrajine v državi z idejo svojega prvega splošnega tabora, ki ji je znal pridobiti mednarodni značaj olimpijade. Tudi mi smemo biti ponosni na dosedanje uspehe bratske zveze, ki pripravlja v Brnu Orlu dneve časti in zadoščenja. Naša mlada organizacija bo šele prvič v Brnu stopila pred svetovno javnost, a sodeči po delu in žrtvah, ki jih desetstiči doprinašajo idealom Orla, smemo polni upanja pričakovati sodbo mednarodnih krogov. Katoliške mladine ni odnesla vojna vihra, njen idealizem v ognju preizkušen in okrepjen plamti in izžareva v novih heroičnih delih za Boga in narod.

J. H.

Seja Orliške podzveze se vrši v sredo dne 6. julija ob pol 4. uri popoldne v Ljudskem domu. — Predsednica.

Odborova seja ljubljanskega orlovskega okrožja se vrši danes ob pol 8. zvečer v trnovski Prosveti, Konjušna ul. 7. (pri Ogrinu.)

Orel Kranjsko-Trnovo. Jutri ob 8. zvečer fan-tovski sestanek v društvenih prostorih. Sprejem novih članov.

Cerkveni vestnik.

c Duhovnih vaj za duhovnike letos pri oo. jezuitih v Ljubljani ne bo, zaradi pre-zidave hiše. To v vednost onim č. gg., ki so se že priglasili, oziroma ki mislijo, da se bodo vaje vršile. — Predstojništvo kolegija.

Dijaški vestnik.

d Kranj-tržiška podružnica SDZ priredi tudi letos večdnevni socialni tečaj na Sv. Joštu in sicer koncem avgusta. Program in vse potrebno se objavi začetkom avgusta. — Viktor Korošec t. č. predsednik.

Turistika in sport.

Slovensko planinsko društvo naznanja, da bode od 1. julija t. l. naprej do preklica njegova društvena pisarna odprta samo popoldne od 3. do 6. ure.

Razmnoževalni (pijoči) papir

THE REX Co., LJUBLJANA.

DEKLO

Ki se razume tudi na kmečko delo ter oskrbo prašičev in krav, sprejem takoj proti dobri plači in dobri hrani. — Naslov pove uprava SLOVENCA pod št. 2643.

Prostovoljna javna dražba.

V sredo 5. julija 1922 ob 3. uri popoldne se vrši v skladišču »Balkan« na Dunajski cesti prostovoljna javna dražba skoraj popolnoma novih mobilij (popolna spalna oprava, salonska oprava, slike itd.). Med mobilijami je tudi več komadov starinske vrednosti. Ogleda se lahko v ponedeljek in torek v skladišču Balkan. 2583

Motorno KOLO

»Staudard«
PS, s priklopnim vozom je ugodno naprodaj. Glinška ulica št. 5. 2658

Motorna KOLESA

Indian H. P. 7—9
U. S. A. H. P. 3—4
se ceno prodasta.
Poizve se pri gostilničarju STANGEL v Šempetru pri Novem mestu. 2642

Prvovrstna ljutomerska in radgonska vina

380 hl ima po ugodnih cenah naprodaj
Oskrbništvo Admontskih posestev v Gornji Radgoni.

Christofov zavod,

edini oblastveno dovoljeni zavod za stenografijo in strojepisje v Sloveniji, vpisuje za šolsko leto 1922/23 ves mesec julij in avgust vsak dan dopoldne in popoldne na Domobranski c. 7. Vpisnina 5 Din., mesečna šolnina 50 Din.

Občinski tajnik,

abs. glasbenik, z daljšo prakso, išče službe pri mestni ali večji ind. občini. Dopise pod 2654 na upravo.

Plavalne pasove

iz plutovine izdeluje tovarna zamaškov JELACIN & Ko., Ljubljana. 2423

UČENKO

v starosti 15 do 16 let, sprejem v svojo manufakturno trgovino. — ANTON OGRIN, Novo mesto. 2644

Dvonadstropna vogelna hiša

v sredini mesta ugodno naprodaj. Pripravna je za vsako obrt. Posredovalci izključeni. Istotam na razpolago meblavana soba s posebnim vvhodom. Naslov pove uprava lista pod št. 2629.

Stavbeni polir

z večletno prakso in graško obrtno šolo išče primerne službe pri stavbenem ali industrijskem podjetju. Pisma pod: »POLIR« na upravo SLOVENCA. 2637

ČEVLJE

francoske in ameriške vzorce, solidno domače delo, po meri. Začasno znižane cene pri: JANKO KOS, ROŽNA DOLINA pri Ljubljani. Zanesljivim naročnikom na obroke.

Vajenca za krznarsko obrt

sprejme ELIGIJ EBBER :: LJUBLJANA, Stari trg št. 5. 2640

CEMENT

la splitski, Portland dobavlja vsako poljubno vagonsko količino tvrdka STANKO ŽARGI & Co., Ljubljana, Marti-nova cesta št. 15. 2646

Dva vajenca

za pleskarsko obrt takoj sprejme TONE MALGAJ, Kolodvorska ulica št. 6.

MLADENIČ

v 22. letu, z dobro službo in nekoliko zemlje na Goriškem, želi v svrhu ženitve znanja s pametnim, dobrim kmečkim dekletom, po možnosti tudi šivilja iste starosti. — Ponudbe le s sliko na upravo lista pod »Gorica 2651«.

Prazno ali meblovano sobo

išče mirni zakonski par, če mogoče z električno lučjo. — Ponudbe na: J. MUDROVČIČ, gostilna »Kmet« v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 8. 2648

Prodajalka tobaka

samostojna moč, išče mesta. Ponudbe prosi na upravo lista pod šifro Trafika.

Damsko KOLO naprodaj.

Kje, pove upravništvo »SLOVENCA« pod št. 2656.

Vžigalna vrvica

(Zündschnur), najceneje pri uvozniki tvrdki L. Razboršek, Šmartno-Litija. 2632

2 delavca za izdelovanje sveč

s takojšnjim nastopom sprejme tvrdka RATKOVIC I DRUG, Sarajevo, Bosna. Mesto stalno, plača dobra.

Jermena in gože

za cepove, lepe biče, prave tržške bičevnike in motvoz priporoča VELETRGOVINA OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9. — Kupim tudi ročni voziček.

Žaga

s tremi gatri ob železnici
gospodarska hiša
s posestvom in
vodna naprava
50 PS s fužino v krasnem kraju na Sp. Štajerskem ugodno naprodaj. Pojasnila daje An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Zidarski mojster

oblastveno skušen in konces. išče mesta kot stavbovodja (polir) pri stavb. podjetju v Ljubljani ali drugje. Prevzame tudi v akord večje stavbe. Sprejme tudi mesto pri kakem industr. podjetju, ki rabi lastnega stavbovodjo s koncesijo. Dopisi z navedbo plače pod »Zidarski mojster« na upravo SLOVENCA. 2636

3 prirojevalce,

izvežbane, prvovrstne, trezne moči sprejememo. Ponudbe na pisarno: Konfekcijska tovarna »Frande« Ljubljana, Emonska cesta 8. Istotam oddamo zanesljivim krojačem proti kavciji DELO NA DOM. Spretni, zanesljivi in trezni delavci se pa sprejmejo v tovarno. 2561

Razno perilo :

a dame, gospode in deco priporoča tvrdka A. & E. SKABERNE LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 10.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

FOTO-LITOGRAFSKA DELA: po najmodernejšem načinu in zmernih cenah. Jugoslov. tiskarna v Ljubljani.

FOTOGRAFSKI ATELJE: Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

GRADBENO PODJETJE IN TEHNIŠKA PISARNA: Ing. Alojz Hrovat in ing. Albin Černe, Ljubljana, Krekov trg št. 10/L.

GRAMOFONI, PLOŠČE in posamezni deli A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

ILIRIJA, LESNA TRGOVSKA IN INDUSTRIJALNA DRUŽBA Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

KLEPARJI: Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.

Korn T., Poljanska cesta št. 8.

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 18.

KLISEJE: za eno- ali večbarvni tisk, za vse oblike in vrste tiska, Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

KNJIGARNE: Jugoslovanska knjigarna, Pred škofljo.

KONFEKCIJA. J. Maček, Aleksandrova cesta 3.

MEHANICA DELAVNICA za pis. stroje: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

»OREL« POTREBSCINE IN KLOBUKI: Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.

PARNA PEKARNA: Jean Schreyer nasl. Jakob Kavčič, Gradišče št. 5.

PISALNI STROJI IN POTREBSCINE: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PLESKARJI, SOBO- IN ERKOSLIKARJI: Produktivna zadruga, reg. zadr. z o. z., Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

SOBNO SLIKARSTVO: Zuran Martin, Mestni trg št. 12.

SPEDIJSKA PODJETJA: »Orient« d. d., Sodna ulica 8, Tel. 468.

Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7—9.

STAVBENO PODJETJE: Vihtin Ivan, Ljubljana, Vodmatski trg 7.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO: Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

STEKLAR: Bajželj Jožef, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6/11.

SVETLO KOPIRNE ODTISE: (pavze) pozitivne in negativne, v poljubni velikosti. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

TOVARNA PEČI IN STEDILNIKOVI: T. Heuffel-a nasl. Žunič, Glince 258 pri Ljubljani.

TRGOV. Z DRZNIKI IN SOLNČNIKI: Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM: Erjavec & Turk pri zlati lopatici, Valva-zorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta št. 21.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA: Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10 (Ceno in točno.)

ZALOGA POHISTVA: F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Zanesljivega hlapca

h konjem, sposobnega tudi za delo v kleti sprejem takoj. — JANEZ ŽORMAN, — SP. ŠISKA - LJUBLJANA.

Mesta v manufakturni trgovini

išče gospodična, najraje kje v Ljubljani. — Naslov v upravi lista pod št. 2652.

Okrogel les

(hlode) smreka, hrast, bukev, kupuje v vsaki množini Parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani. V ponudbi je navesti cene.

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE MAST PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNIJE Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AUTO d. o. z. v Ljubljani.

Slovenska banka

CENTRALA v Ljubljani v lastni palači, Stritarjeva ulica 9. Podružnice: Novi Sad, Dolnja Lendava, Ljutomer, ekspozitura: Vrhnika. Plačuje najvišje obresti na vložne knjižice in na vloge na tekočih računih.

Izdaja konzorcij »Slovenec«.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

DELNIŠKA GLAVNICA: K 30.000.000—
REZERVNI ZAKLAD: K 5.000.000—

Se priporoča za izvršitev vseh bančnih poslov pod najkvalitetnejimi pogoji.